

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК СЬОМИЙ.

Адреса редакції і контори:
у Києві Велика Підвальна вул. д. 6.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1912

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 р., або по 1 карб. на протязі перших шести місяців. Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 кроп 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через поштомти, то платять за газету по ціні, встановленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки з 1-го числа ком. місяця.
ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.
(При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті; більші статті, до друку негодні, переходять в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу зникають. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними. З приводу надсланих до газети віршів редакція не листується.
Просьба авторів додержуватись правописку „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:
ЗА РЯДОК ПЕТИТІ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перед текстом 20 коп.
після тексту 10 коп.
„сторонні повідомлення“ 50 коп.
За ПЕРШИЙ РАЗ платиться в двічі.
Оповістки про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ від окремих осіб фірм і закладів, що мешають, або мають свої Головні контори чи Управління закордонно і скрізь в межах Російської імперії за ВИКЛЮЧНИМ губерній: Київської, Харківської, Херсонської, Одеської, та в Подільській, оприч контори „Ради“,—приймаються виключно в „ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОНТОРІ ОБ'ЄДНАНОГО ТОРГ. ДОМА ПОДЛІСЬКОЇ“, оприч контори „Ради“,—приймаються виключно в „ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОНТОРІ ОБ'ЄДНАНОГО ТОРГ. ДОМА Л. Я. З. МЕТЦЛЬ і Ко. Москва, Мясницкая, до в. Ситова“ та в ОТДІЛАХ ТОГ. Д.А. „Берлін-Бург“,—Морская 11 Варшава, —Маршалковская 130; Вильно,—Большая 35; Лодзь—Петровская 1 Париж,—8, площ. Барнак.

Літній театр Київського Купецького Зібрання.

Група українських артистів М. САДОВСЬКОГО.
Сьогодні, 27-го травня (мал) 1. Зімовий вечір драм. відом. на 2 дії Старицького.
П. Запорожець за Дунаєм ком. оперета на 3 дії Гулаєв-Артемовського. Роль Івана Караса грати м. САДОВСЬКИЙ. По над Дніпром др. карт. на 5 д. Роль Мирона грати м. Завтра, 28-го, ранку до 2-х год і від 6 до 11 год. вечора. Початок у 8 1/2 год. вечора. Відновлять. режисер М. Садовський.
Особі, що взяли квитки в театр, за вхід в сад не платять.

Товариство мануфактур „ИСААКЪ ШВАРЦМАНЪ“ проти контракт. Д.
Найбільший мануфактурний магазин Києва.
В Чоловічому одділі ОДЕРЖАНО ДЛЯ ЛІТА: закордонні й російські тонкі сукна, шевіот і камгари. Альґа, чесунча, п ке, хакі, Кольорові французські полотна для сорочок. Готові закордонні літні жилетки. Нові хусточки, парасолі, шарпетки й багато інших необхідних для літа речей. При магазині майстерні білизни і чоловічого вбрання. 0-299-1

Приймається передплата на 1912 рік
на українську газету „РАДА“
РІК ВИДАННЯ СЬОМИЙ.
Газета політична, економічна і літературна. Виходить у Києві щодня окрім понеділків і днів після великих свят. „Рада“ має широку програму, як звичайні великі політичні газети: дає огляди життя політичного, громадського, економічного на Україні, в Росії і за-кордоном; друкує фельетони, а також статті критичні і твори красного письменства.
ДО ОПІВРІТНИЦТВА в „РАДІ“ запрошено визначніші літературні і наукові сили.
„Рада“ має ВЛАСНИХ кореспондентів в Державній Думі, в Державній Раді, а також в політичних центрах Європи, в Лондоні, в Парижі, в Римі, в Мюнхені, в Відні, в Празі, в Львові, в Чернівцях і в усіх визначних містах України по цей і по той бік кордону.
Ціна „РАДИ“ з приставною і пересилною в Росії:

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплату на рік можна виплачувати частками в такі строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб.; в 3 строки: на 1 янв. 2 карб., на 1 марта 2 карб. і на 1 мая 2 карб., або по 1 карб. що місяця впродовж першого півріччя.
Пробні №№—безплатно.
Всім передплатникам, що виплатять **ЩЕ ШІСТЬ РУБЛІВ** буде вислано
„Словник української мови“
Зібраний редакцією журн. „Кіевская Старина“, премірований Рос. Акад. Наук і виданий під редакцією і з доповненнями Б. ГРИЧЕНКА, в 4-х великих томах. В книгарнях словник цей продається по 8 карб., без пересилки.
ЗМІНА АДРЕСИ—30 к., артистам і учням всіх шкіл—БЕЗПЛАТНО.
Адреса редакції і головної контори: у Києві, Велика-Підвальна вул. д. 6, біля Золотих Воріт. Телефон 1458.
Передплата на „Раді“ на таких-же самих умовах, що і в конторі, приймається: у Києві: 1) в Українській книгарні, Безакієвська 8, 2) в Книгарні „Д.Н.В.“, В.Володимирська 28, і 3) в Книгарні Червоногород, Фундузівська 14) в крам. книж. „Час“, Театральна пл. 48; у Варшаві в Гр. Отелупі; в Одесі в крамниці Литвиненка і в україн. книгарні „Діло“, Ковна, 11; в Катеринославі—Книгарня Ловицької, Проспект; в Мелітополі—Мезжева, д. 6. Єссена у д. Залізняка; в Полтаві—Книгарня Марявчача, бульвар Котляревського; в Петербурзі—Книгарня Волф; в Харкові—Українська Книгарня, Рыбна.
Редактор В. Яновський. Видавець **В. Чикаленко.**

Д-р Черняк В. Житомир, 16. Прийм. 9—12 та 5—9, живки 1—2. Праці (сіф.), вен., мочепол. под. розст. Володзібниця.

Спеціальна кожно-венерич. лічебниця
д. № 16 Михайлівська. Порада 50 к. Пр.: 10—2 дв. та. —9 веч. Од 5—7 веч.завідуюч. лічбн. Д-р Гольдберг, приймає у себе № 16. В. Васильківська.

І-ша ЗУБНА лікарня. ПРИ ЛІКАРНІ ХИРУРГ. Прорізна 10.

Видавництво „ЧАС“ у Києві випустило в світ нову книжку. **З. ЛЕВИЦЬКА.**
„При битій дорозі“.
Історична повість з малюнками А. Жлахи. (За Равітою).
Історична серія, № 1. Ціна 80 коп.
Склад видання в крамниці „ЧАС“, у Києві, В.Володимирська, 53. 5-294-2

ВІД КОНТОРИ.
Передплатників, строк передплати яким вкінчується на 1-ше юнія і які хотять одержувати газету далі, просять посліпити з надсиланням дальшої передплати, щоб не було припинки в доставці газети.

Минуле і сучасне.
В історії українського національного відродження в Росії поважне місце завжди належало періодові короткого, але завзятого змагання за українські кафедри у трьох „південних“ університетах—київському, харківському та одеському. Відновляючи тепер у пам'яті подробиці того змагання, не можна не пройтись по-чуттям великого подвигу й глибокої поваги перед його розмірами й напруженістю. Люде рідного стану—інтелігентні, селяне, робітники, учні середніх і вищих шкіл—об'єдналися тоді в один великий поривання, зидусь надходили домогання й листи, підписані десятками й сотнями людей, і наслідком того майже стихійного руху явилось повняже зо всякого погляду число: десять тисяч голосів за українські кафедри. Тривалих наслідків той рух, правда, не дав, але в історії українського відродження його проте не можна викреслити. Навпаки, цей факт на завжди зостається показачиком того, який багатий потенціально в український рух і яких розмірів він досягає, коли тому приляють обставини й історичний момент.
Після ярих подій 1905—1907 років український рух у Росії змінив свій напрям. Початкова його тенденція—розвиватись у ширину—змінялась тенденцією розвиватись у глибину. Не дуже шириним дослідженням нашого життя це давало, дає й, може, ще давати привід для бідкавня, оумування й нарікань. Розуміється, ці неслухні жалі мало кого а серед самих українців турбують. Касандри ніколи й нігде не переводяться, й коли вважають на їх зловісний пророкування, то довелось-б усім живим стати мертвими.
Але в тих обставинах, в яких розвивається український рух в Росії, не годиться ігнорувати й голосу пемістив. Коли б український рух розвивався в ізольованих умовах і незалежно від зовнішнього оточення, мож-

на б було цілком не аважати на те, як оцінюється рух з боку. Але український рух більш од якого-небудь іншого вимагає симпатій і спочуття того оточення, серед якого він живе. І для того, щоб ті симпатії й те спочуття не були актом філантропії й добродійності, а висловом поваги й подиву, українство повинно час од часу виступати в сфері своїх щоденних завданнів і справ. Необхідно моментами демонструвати перед широким світом не тільки глибину, а й ширину свого розвитку, щоб раз на завжди покласти кінець тим оумуванням і жалям з приводу занепаду українського руху.

Вище було зазначено, в якій формі вилилась мавіфестация ширини українського руху в мвдуому, під час змагання за українські кафедри. Та мавіфестация безперечно зробила велике враження, й в той час ніхто не аважувало говорити про занепад нашого життя. Але те було в минулім, коли час прийв піднесенню таких домагань. Тепер часи настали інші, й близької нагоди для такої мавіфестатії немає. Натомість маємо нагоду іншу, може не таку близьку, але не менш важливу. Маємо на увазі ту боротьбу, яку тепер провадять наші земляки в Галичині за заснування українського університету у Львові.

Кажучи, що справа українського університету для російських українців не така близька, як справа українських кафедр, маємо на увазі тільки територіальну й державну далекість. По сугі ж перша справа стоується до українського громадянства Росії не менше, ніж справа українських кафедр на київських, харківських та одеських університетах. Український університет у Львові буде розсадником не тільки галицько-української, а всеукраїнської науки й культури. Коли тепер чимало юнаків в російській Україні йдуть до Галичини за середньою й вищою освітою на рідній мові, то заснування українського університету у Львові збільшить цей рух нашої молоді до розмірів дуже поважних. А коли навіть забути про наші реальні вигоди, то загалом кажучи, справа галицьких українців—наша справа, й потеря—наша потеря, а й перемога наша перемога.

Отже українське громадянство України й Росії зо всякого погляду повинне взяти як найширшу активну участь у тій боротьбі, що провадиться тепер за український університет. Допомога силами наші галицькі брати не потребують, але їм стає в великій пригоді всяка моральна допомога, а тим-паче допомога братня, своя. Одночасно мовче українське громадянство по мірі зростання хвилі спочуття до галицької університетської боротьби показуватиме наочно, що український рух у Росії не занепає і не втерять своєї сили, а тільки змінив свій напрям.

Перші ластівки бажаного руху вже прилітають. За короткий час виступили в протестах й колективні мавіями петербурзькі українці—політехники, київські українці—комерсанти, петербурзькі українці—хлібороби, київське українське громадянство, українці в Туалсе й де-які інші колективи. Але цього мало. Треба, щоб рух набрав принаймні таких розмірів, як недавній рух на користь заснування українських кафедр. Добре було-б, щоб до руху приєднались усі круги українського громадянства, особливо ті, що становили його основу—селянство й робітництво; щоб істия, покриті десятками й сотнями українських підписів, надходили з усіх кутків нашої й російської землі. І коли рух справді набере поважних розмірів, то це буде не аби-якою моральною підмогою нашим галицьким землякам і одночасно доброю відповіддю нашим доморослим Касандрам.

Хотілося б вірити, що наш поклик не зостанеться без спочутивного відгуку.

Могила.
По великих просторах України розкидано багато могил, свідків давноминутого, що надають якогось величнього суму степам і нивам рідного краю. Де-котрі з них немисловидні Час незабаром зрівняє а землею. Допитливе вчене око, ростяши груди й, завірнуло в середину, поки ще Час не скінчав своєї всеруничної роботи, й на жовтх кістках та опонеліх річах звичайної обихідки прочитало цікаву легенду—правду про доісторичну людину, яка топтала дикі колючі, первістї пущі та степи українські... Минув час, і коло великого Дніпра зачиналася минала слава України, але росла, гартувалася в славетних боях з ворогом та в пожежах руйні, високо підносила прапор волі, але ввезилена, знеможена, опукана впала, лишивши на протязі кількох століть безліч нових могил, що ще ближче промовляють до серця, бо в надрах своїх ховають хоробре лицарство—гордоці наші й славу.

А час линув. Могили славетного, потужного лицарства поросли травом, гострий леміш тихомирного плугатиря края їх спокійні, засмулі груди, й в першим весняним дощиком кривав їх рокишній, зелений окаматовий килим шпешні та буйного життя, щоб звеселити серце нашадка полягалич у кривавій січі. Пройшла давно вже доба війн та військових чвар, і не до лицарів, озброєних страшним мечем з кричі, не до їхніх незабутніх тіней а надією на рятунк поривається серце вбогого, опуккавого нашадка, сина великої пошарпанної країни, що почуває себе якись чужинцем на нашій не своїй землі. Роскряпає серце його й журна дума спочивають на поєстатах нових лицарів—лицарів духа, що тремтятьми, несміливими руками підхопили мечі, вибати з рук смертельно вражених попередників своїх, і перетворили їх у горнілий розуму й вищої думани в огненне слово, в аброу непереможежу. Нове лицарство знайшло в нім ту чарівну аброу, через яку прийде перемога, й до вбогих лавах, по вбогих селях рідного краю залунає велика перемога народнього духу й його порваваннів до верховин вселюдської слави й частя.

Шлях туди довгий, і встелено його не пишними трояндами, а сухим, колючим терном та гострим каміням. Багато вже впало на нім натхненних лицарів духа, утворивши чарівну пісню, яка підносить дух їх ваєстунів,—багато їх упало на тяжким шляху тим, і могили їхні провідними огнями палають даять, хто йде за ними. А найдороччю, найвеличівшою, найсвятішою з тих могил є могила нашого найблагетішого лицаря духа—велегя Кобзаря, Тараса Шевченка, що словом своїм і піснею поклав найміцнішу подвалну відродження рідного краю. На високій горі, серед степу широкого стоїть вона, а в низу прокикає старий Дніпро-Славути й буйним плескотом могутніх хвиль сиває бурхливі пісні про славетне минуле. Стоїть могила, слава не ділами, оповитими темним морокком містичних таємниць, а славою яоним, блискучим спогадом про великого сина простого українського народу й про невмирущий, негасимий пал його великого, огненого серця й безмежної, бентежної душі, що так бурхливо палали любов'ю до України.

Поет агорів у тій любові, перетворивши її в натхненну пісню, що лунає тепер по всіх сайтах, і за те вое собі єдиного бажав:

Дозв. Київськ. учебн. округом КУРСИ **А. П. БОБИРЯ** у Києві, Софіївська 5. Для час. Скоро і докладно виуч. двоїм. Італ. бухгалтерії усього наочно і поспр. ливотно. Інш. умови висилаються безплатно. 52-823-28

БУХГАЛТЕРІІ
Видавництво „ЧАС“ у Києві.
Тільки що одержані з закордону, продаються по всіх краях книгарнях та крамницях **НОВІ АРТИСТИЧНІ ЛИСТІВКИ:**
А. ДРУГА СЕРІЯ:
Малюнки до українських народніх пісень артиста-малюра А. ЖДАХИ:
№ 11. Три сестриці. 12. Ой на горі огонь горить.
13. Очерет дуюм гуде. 14. Ой на горі та жонці жити.
15. Ой у полі могила. 16. Стоїть днар над водою.
17. Пасігеси сірі воли. 18. Добри—вечір тобі зелена діброва.
19. Ой ти дівино. 20. Бондарівна.
Б. ТРЕТЯ СЕРІЯ.
Малюнки артиста-малюра А. ЖДАХИ:
№ 21. Козак (ганець). 22. Ой біда, біда чайці небозі.
Малюнки до історичної повісті: „При битій дорозі“:
23. Зустріч Гордія Гриви з гайдамацьким ватажком. 24. В корчі у Немирині.
25. На ярмарку у Шаргороді. 26. Подія між Джурином і Боровком.
27. Погроза Платя Гоголо. 28. Похорони Гриви.
29. Мотиви українського орнаменту артиста-малюра М. ДІЯЧЕНКА.
Перша серія 10 сюжетів. **Крамниця „ЧАС“**, Київ, ВЕЛИКА-ВОЛОДИМИР-СЬКА, ЧИСЛО 53. 3-286-3

Мене в сем'ї великий,
В сем'ї вільній, новій,
Не забудьте пом'янути
Невимимим словом.
Перед спогадом про великого—
безсиле забути:

Поки живуть люди,
Поки сонце з неба сьє,
Його не забудуть,
Бо „поет живе в серцях свого на-
рода“.

Його не забудуть... Що-року, як тільки Дніпро порве свої крижані кайдани, й завезені Україна, все більше й більше людей, як на прощі, аупиняються, подорожуючи коло високої святої могили, щоб дати чолом найкращому з синів великої України й побожно простояти хоч скільки хвилин перед його могилою й у тяжкі часи загального безголов'я зачерпнути в живущого джерела віри, надії, любови до рідного краю.

Нехай виють і гавкають на ту могилу ганебні вовуляки чорного патріотизму, нехай справляють иноді на ній свої мерзевні оргії, обльовуючи її змивними своєї паскудної душі й повного погання серця. Не жабам нічтемним заляпати болотом сонце: все проміне, болото впаде на тих, хто його кидє вгору, й зостанеться тільки осяйна слава, слава його, невмирущою, а висока могила від того—ще святіша, ще величіша.

Безвартне пропозиція.

(Од власного львівського кореспондента).
Львів, 23 мая.

Справа заложення українського університету вивається. Австрійське правительство поки що не має відваги піти в цій справі далі, ніж цього хочеться польському колу. І проект царського роспорядження виробило воно зовсім згідно з бажаннями польського кола. Зміст цього проекту такий:

На основі роспоряджень з 4 юлія 1871 р. *, 27 априля 1879 р. **) і 27 марта 1882 р. (***) з польська мова в університеті у Львові адміністраційною й урядовою мовою, а також мовою викладовою й іспитовою на світських факультетах і останеться на будуче, так як досі, постійно обов'язуючою. Окремі постанови про вживання української мови в урядованню й адміністрації, як також про українські виклади й іспити задержати правну силу аж до часу заложення окремого українського університету.

На шляху до цієї мети царське урядове міністра поступово і залежно від придбання наукових сил робити заходи для назаучування українських доцентів для викладання в українській мові на юридичній і філософській факультеті львівського університету. На скільки будуть ствержені кваліфікації тих сил, царське урядове міністра ставити внесення заляд на занесення їх професорами львівського університету. Аж до часу

* Це роспорядження постановляє, що виклади в львівському університеті повинні відбуватися особливо в обох краєвих мовах, польській і українській.

** Це роспорядження заводить польську мову як мову університетської адміністрації.

*** Це роспорядження постановляє, що викладовою мовою в львівському університеті є мова польська—з винятком тих випадків, коли якась кафедра буде виразно установлена в українською викладовою мовою.

зорганізування самостійного українського університету ці професори будуть призначені для викладання на названих факультетах таким способом, щоб склад професорських колегій тих факультетів ні в чім не був змінений.

Далі поручає царське правительству застереження законодавчого шляху—до приходу 1921/22 шкільного року кафедрі й науковій інституції в українською викладовою мовою виділяти од злуки в львівським університетом і зорганізувати їх, беручи в основу українську мову як викладову й адміністраційну, в злуці з науковими інституціями й факультетом теологічним, в самостійну вищу школу в галицькій місцевості, яка буде озвучена оцією законодавчим шляхом. Ці приготування треба робити, щоб ніяким чином не передірали застереженого законодавством шляхові рішення про вибор місця.

З хвилею зорганізування самостійної української вищої школи тратати правну силу всі постанови про уживання української мови в львівському університеті. В відповідним часі треба поробити заходи, щоб від згаданої хвилі установити виключно обов'язуючу правну силу польської мови як викладової й адміністраційної в цьому університеті.

Всі наукові інститути, заведення, збірки, фондації і всі інші які-небудь маєткові права, на скільки вони не є призначені виразно для студій в українській мові, остануться при львівському університеті, а також вплив цього університету на управу університетської бібліотеки останеться необхідним.

Оттакий проект царського шлемма в університетській справі проделаний правительством українським послам. Як уже сказано, цей проект в цілості йде на руку польському колу. Отже перше воєго вже тепер установляє польський характер теперішнього львівського університету разом з науковими інститутами, бібліотекою і т. д., проголошуючи дотеперішні права української мови в цьому університеті тільки тимчасовими, до часу заложення українського університету. Щоб вже тепер зберегти цей польський характер, українських професорів проголошується професорами extra status, без голосу в професорських колегіях.

Таким чином поляки достають заяву, що львівський університет є польський, а українці, разом з пообіцанням прав львівського університету, дістають обіцянку, що буде заложено український університет. Так, обіцянку, і більш нічого. Во ми не знаємо ані часу, ані місця заложення того обіцяного українського університету. Що-до часу, то царське роспорядження визнає 10 літ. Але ж нема ніякої запоруки, що парламент за 10 літ ухвалить законопроект про заложення українського університету. Тим більше, що коли в парламенті почнуться торги що-до місяця, в якому має бути заложений український університет, то справа не рушить з цієї мертвої точки, як не може рушити справа заложення другого чеського університету або італійського юридичного факультету.

До того додати, що правительством заявлено українським послам,

що таке царське роспорядження аж тоді виявиться, коли вони дадуть запоруку, що в галицькому сеймі не буде української обструкції,—і стане ясно що правительством в справі українського університету пішло зовсім під команду польського кола.

Через те зрозуміло річ, що українська університетська комісія заявила, що на таке проделання не може згодитися, бо це проделання не заповнює заложення українського університету у Львові, а за те хоче звязати українцям руки в справі виборчої реформи до галицького сейма.

Так само український парламентський Союз на засіданню, яке відбулося спеціально в цій справі, ухвалив, що проделаного правительством проекту абсолютю не може прийняти та що той проект не може бути підставою дальших переговорів.

Від себе українська парламентська репрезентація запропоувала була такий проект царського роспорядження:

„В з'язку з 21ми постановами з 4 юлія 1871 р. і 27 априля 1879 р., роспоряджаю отже:

„Істаючи тепер в львівському університеті кафедри з українською викладовою мовою на теологічній, юридичній і філософській факультеті відділяються від цього університету й органіуються тимчасово як окремі автономні університетські інститути у Львові в українською викладовою, іспитовою й урядовою мовою.

Виклади в українській мові не будуть більше відбуватися в львівським університеті, тільки в тим новим інститутах. В них повинні бути в часі до зимового піраку 1916 р. на його проделання утворені дальші кафедри. В них повинні відбуватися габілітації, іспити доцентів й органіуються іспитові комісії.

Коли в цім українським університетським інститутах буде потрібна кількість кафедр, він повинен бути перемінений на самостійний український університет у Львові з теологічній, юридичній і філософським факультетом. Істнуючий у Львові університет царя Франца І стане тоді чисто польською школою“.

Що-ж буде далі?

В парламентських комісіях українські послы почали вже обструкційну тактику. Загрожують також обструкцією в повній палаті. Рівночасно мають видади до всіх парламентських партій меморіял з поясненням свого становища в університетській справі.

Поляки знов з свого боку пояснюють царське роспорядження як акт незначайної ласки для українського народу, за який українські послы повинні прийняти всі умови. Дають також до зрозуміння, що вони ще не сказали останнього слова і готові піти на якісь поступки. Все те, очевидно, в тій цілі, щоб далі звернутися і знову, ніби поляки не противляться заложенню українського університету,—тільки не зможуться на час і на місце...
Серед таких обставин не можна мати надії на швидко й корисне поладодження університетської справи. Та одне певне: справа заложення українського університету не віде вже з деяного порядку державної політики в Австрії.

М. Лозинський.

Відгуки парламентського життя.

« В согласительній комісії при розгляданні бюджету не було згоди по об'явці бюджету тимчасового відомства, по деяким кредитам військового відомства і міністерства доріг. Відновлено кредит на кріпость Миколаївськ на Амурі. По об'явці морського відомства відновлено кредити, які Держ. Дума зменшила.

« В першому департаменті Держ. Ради розглянуто скаргу маріупольського предводителя дворянства Ковалевського і дідича Шелестова на 34-х депутатів в з'язку з запитанням про убивство Караваєва.

Департамент рішив попросити депутатів дати пояснення.

« Ухвалено до внесення в Думу такі проекти: проект міністерства торгу й промисловості про адміністрацію по торговельнім і промисловим справам; мін. доріг—про реорганізацію московської інженерної школи в інститут інженерів доріг і головного управління землеустроєвства—про виконання обов'язків, які покладено на Росію конвенцією 1911 року, відносно міжнародної охорони котиків.

« В бюджетній комісії Д. Дума обміркувалося питання про судобудування. Першим говорив міністр закордонних справ Сазонов. В кінци своєї промови Сазонов сказав, що тільки сильний флот може забезпечити гарну кон'юнктуру в міжнародних згодах.

Коконцев зазначив, що з фінансового боку цілком можливо здійснити програму судобудування.

Товариш військового міністра Вернандер говорив про значіння флоту для сухопутної армії. Морський міністр Григоревич говорив про загальну програму судобудування. Докладчик Хвощинський підтримував програму судобудування.

Обговорення цього питання протягється кілька днів.

ПО РОСІЇ.

— Інститут для дослідження алкоголізму. Міністерство фінансів ввело в Державну Думу проект про заснування в Петербурзі експериментального клінічного інституту по дослідженню алкоголізму. Інститут засновується при психо-неврологічному інституті, де вже міністерство фінансів заведе особливий клініку для алкоголізму. Психо-неврологічний інститут згодився взяти на себе впорядження особливий лабораторії для дослідження впливу алкоголю на організм людини. Ця лабораторія буде складатися з 6-ти відділів: фізико-хімічного, біологічного, патолого-анатомічного і експериментально-психологічного. Для абудування лабораторії і її оборудування міністерство фінансів радить асигнувати 400.000 карб. з вільних сум державного казначейства і, крім того, що-року давати по росієвсьому головному управлінню неокладних зборів 123.000 карб. на содержание експериментально-клінічного інституту. Цей інститут і призначений в нього особливий директор будуть під владою міністерства фінансів.

(Русск. Вѣд.)

— Всеросійська виставка преси. Недівно поїхав до Петербургу представник од

московських книгари і видавців, щоб подати в міністерство внутрішніх справ і начальникові головного управління про дозвіл організувати в Москві од 1-го до 20-го юлія всеросійську виставку преси. Цю виставку мають впорядити в городському маїніжі. За експонатів на виставці мають вступити біля 100 книгари в різних місцевостях Росії. Найбільшу вагу матиме, як експонат, головне управління по справам преси, яке має експонувати біля 30.000 томів російської літератури, що вишла в 1911 р.

(Т. М.)

— Заява проватора Бродського. „В. В.“ вмістили заяву проватора Бродського міністерстві юстиції Шегловатову про те, що його погрозами привели до злигання з соціалістами і заводили друкарні. По на казку Герасимова він апорядкував склади нелегальної літератури, зробив секретарем військової і бойових організацій і підшукував документів для того, щоб довести звязок соціал-демократичної фракції з бойовими й військово-ними організаціями, хоч такого звязку не було. Бродський заявляє, що в справі другодумців всіх засуджено невинно.

(Русск. Вѣд.)

— Московський комерційний інститут. По докладі Фео-Андрея Державна Дума прийняла законопроект про московський комерційний інститут в тою одначе зміною, що без екзамєнів в інститут можуть поступати, як радий, уряд, тільки ті, що скінчили гімназії та реальні школи. Що-ж до тих, що покінчили курс інших середніх шкіл, то для їх прийому треба буде міністерству торгу та промисловості погодитися з іншими відомствами.

(Русск. Вѣд.)

— Вільготний тариф для учнів. В тарифному комітеті при міністерстві фінансів обговорювалося питання про зміну вільгот на проїзд учнів по залізницям. Мають на увазі всім учням, коли вони будуть їхати на кашікули давати скидки 25 відсотків, екскурвантам—50 відсотків. Побільшують і число шкіл, котрим мають давати скидку. Туж як скидку будуть давати й народнім учителям, які їхатимуть з екскурсіями, або на курси.

(Р. У.)

— Тифліський університет. Жваві суперечки на останньому засіданні ради міністрів викликали питання про одкриття вищої школи в Тифлісі. Вищої школи в Тифлісі вимагав кавказький намістник Воронцов-Дашков і його заміститель Миколаївський. Згодувався з ними і преоідатель ради міністрів В. Н. Коконцев. Особливо енергійно висловлювався проти цього міністр народньої освіти Кассє і міністр внутрішніх справ Макаров. Варіанти питання це знову одкласти.

(Р. В.)

— Музей російської торьми. В Кракові по ініціативі „Wziewien Polityczny“ при академії наук заведено особливий одділ по історії побуту політичних в'язнів Росії та Польщі, або музей російської торьми, каторги та заслання. В цьому музеєві зібрано тепер багато листів та інших документів, що мають побут політичних в'язнів в торьмі, на каторзі, в заслання і на поселенні.

острахом стискається. Вона покинула книжки у куточку на підлозі, сканула швидко капелюшкою...

У цей саме час стурбовано пробила мама і кинулася до неї: „Ді швиденько: тато тебе чекає!“ і сховалася за дверима спальні. Катруся у пальто, побігла за мамою.

Муштан сидів на канапі у нижньому одніні, зі скляною на грудях головою... Руками бесило справив об край матрацу і янась гірка посмішка зривала його уста. Перший раз Катруся побачила тата у такому вигляді... Звичайно тато старанно одягався—високі комірчики, свіжий костюм, білі, блискучі маншети... Вуса і волосся на голові глядко завісани...

А тепер вона бачить сухі, пожовклі вогні, тонку шию і груди, що так і ходять од важкого віддиху. Як ментально обхопив її істоту... Вона скрикнула, але не могла рушитися, хоч її хотілося втекти кудись і сховатися далеко-далеко. Мама обернулася, бо щось робила біля вікна; тато хотів підвестися... але вона бачить, як його очі, що дивилися хвилину на неї, тікають кудись у гору, одчинеї уста ловлять повітря і тільки нова чує—„То-го! то-го!“ страшний, уривчастий згук. Тато падає... мама збігла і хапає його на свої руки... Один момент і дитина тімає прожогом у двері, натикається по дорозі на всякі річі і спинається тільки у куточку саду... Падає на землю, лицем униз, скуляється... Вона боїться глянути куди-небудь, вона знає, що зустріне той страшний погляд того „чужого“, що так зараз ясно заволодів татом... Він аробив та страданий, він не пускає її до його... Серце у Катрусі тьохкає так сильно, наче вона придумала собою щось живе, що намагається вибитися з-під неї.

Катруся довго і гірко плаче з заплаченими очима. А соняшні і тихий осінній день кидє золоті крапки навколо і непорушно, чиста блакить дивиться тихо на все своїм кришталевим поглядом.

Михайло Жук.

Остання розвага.

Любий Краю!
Я вирівав
В вероважній самоті;
Я любив тебе так вірно,
Так сердечно, так надмірно;
Я беріг твої скрижалі,
Я збирав тобі коралі
І перлинки золоті.

Любий Краю!
Все, що маю,
Я вівшу з собою сам,—
Все завірря, ало і туго,
Все отруту і наругу,
Всі докори і проклявоні
Для своєї оборони
Одвєсу я небесам.

Любий Краю!
Догорю
Я без єому і ваги,—
Хто в цім винен, я не знаю,
Тільки-ж я не прокинаю
Всіх байдуаж, гордах, вильних,
Ворогів своїх довільних,
Повних щастя і снаги.

Тільки-ж маю,
Рідний Краю,
Я розвагу ту в собі,
Що в нещасті і в нарузі,
Що в росудці, в горі, в туві
Ти журило не ридаш,
А мінеш і складеш
Гімни чистій боротьбі!

Гр. Чупринна.

Двоє.

(Нірис).

Темна осіння ніч. Холодно; порожні вулиці.—Провінція позавивалася у маленькі будиночки і невідомо, що робить: може спить, може помешка пересуджує своїх знайомих, може грає у карти або надмірно позикає і каміне од неможливості якої ніде роботи. Електричне світло так різко порозставлене, що пітма, вловлена в двох кінцях поміз ліхтарями загускла це більше і жадібно хапає жертви у свої обійми.

— Обережно, голубчику, обережно!.. турбується жінка.—Ти-ж знаєш

які тут хідники... Спочинь, та оддихайся трохи!..

І згорблена, висока постає муштан, щільно закутана у довге пальто, янась безвольно спинається. Дівчатко—літ 10—11,—що йде попереді і держиться за руку знайомого студента, здригається і налякаво шепоче: „Татові поганно... Він слабкий... Коли ми йшли до вас—він так само спинався“... і вона янась нервово притискає руку студента, та озирється на тата. Щось невідоме, щось страшне бачуть її очі: той самий тато, такий знайомий, такий коханий, але от зараз з ним є ще хтось другий, що рідну і дорогу постає перевертає у якусь тинь, аж холодять у потилицю, аж ноги не можна посувати уперед... Катруся помітила це ще два роки тому, коли у тата зробилось щось таке у грудях і він цілу ніч викричав. Потім ще серце тріпалося так сильно, що ковдра ворухилася, а після того він ледві ходив по хаті, зовсім знесилений і з ним тоді ступав—це вона відчула—хтось непомітний, невідступний. Вона почала боїтися тата якимсь незрозумілим жахом, часто потихеньку придивалася до його, слухала уважно його голос і ловила щось таємне для себе. Хотеться їй попустувати,—вона розбіжється у кабінет до тата, рум'яна і весела; тіло її радісно тягеться до його, очі сміються, а на порозі вона раптом спинається—звігнає постає над столом повертає голову до неї, очі дивляться, осміхаються уста і він питає: „Що, моя дитино? Ді сюди, пустушко!..“ І тут пропадає сміх у Катрусі, бо це хтось инший звертається до неї...

— Чи ти здоровий, татусю?—питає вона у його.

— А чому-б я не мав бути здоровим? Ти от мені скажи, чи ти визчила лекції на завтра до школи?
— Я вже усе поборола... Усе... Навіть прочитала половину тої книжки, що ти дав мені учора.
А сама стоїть біля дверей і не може рушити далі: щось держить її і не пускає ближче, хоч тато такий привабливий і їй так хотілося попустувати з ним.

— Ху, вовсім дух забиває!.. Промовив раптом муштан.

— Ти спиняєш, не поспішай так... потім не розмовляй на дворі, а то ще гірше пошкодить...
Хвалювалася жінка і піддержала його за лікоть.

Катруся знову перелякано озирнулася і знову не тато, а янась тинь вразила її напруженою уяву. Студент також мав зрозуміти настрої дитини і почав щось голосно розповідати, щоб розігнати, і тинь ноці, і тиншу порожньої вулиці, і турботу жінки, що клопоталася біля слабого чоловіка.
— А це ваша паличка?—теж щепетала Катрусю до студента.—А чому на кінчику прироблено залізо?—Тук-тук!—Бачите, як воно стукє...—А вам чия подобається, коли воно стукє?.. Студент тільки постагав мугикаєти у відповідь.

Так вони дійшли до самої хати. У передпокою сконцентрувалося усе на слабому—Йому поособили роздівляти пальто, зашпальти одвічку у спальній, а студент пішов до кабінету. Він почував себе ніяково—піти до дому здавалося чомусь неваручим, лишитися—янась заважало усім, бо примушені некуватися про гостя. З такими думками він ступав по кабінеті і тільки полохав світло од одвічки на столі, та силу тієї, що повалилася у кожна шарку по кімнати.
Катруся старанно допомагала мамі—приладувала мішечок з льодом, приносила воду, капала у чарочку янісь ліки...

Муштан стогнав... піт виступив у його на високому чолі, заплалі очі він заплачав, а тьмяне світло од свічки покляло туди тинь, що підеревлявали нестерпучий біль.

Катруся усе виразно чула, янась незначайно вивражено... Он тат у сусідів бреше собака, а в столовій служниці ставляє на стіл самовар; за стіною—Василь Трохимович, студент,—ходе по хаті, часами зупиняється, навіть вона може сказати, де він зараз зупинився—біля татового столу... Тільки от коли мама входить чого до другої хати, а вона лишается на хвилину тільки з та-

мом, то тоді Катруся нічого не чує—дивиться усе у той бік, на канапу, на абидле лице з загостреними рисами і не візнає... „І хто він такий, що так одмінив його лице?“—наче питала душа дитини.

Тільки через пів години муштан трохи заспокоївся і почав дрімати.
— А... ви ще тут, Василю Трохимовичу?—янась адвадно спитала жінка. Потім зрозуміла незручність такого запитання і почала вирівнювати.—Вибачайте, будь ласка, але я мусіла... Навіть забула про вас... Вибачайте!—зовсім сплуталася вона.—Ходіте чаю випити... Ні... не хочете... Чому?

Василь Трохимович кланявся і балакав щось таке, чого і сам гаразд не розумів. Потім спинаю він почав одступати до дверей, знайшов пальто, шапку, і сказавши ще кілька порожніх слів, сам лютый на себе, попрощався і нарешті вийшов.

Катрусю послала мама спати. Вона роздягнулася, скільки разів позирнула на чорні шибки вікна і швидко під ковдру. Тут почувала себе безпечно. Найбільший страх, коли вона щільно загорталася, зменшався до найменшого. Навіть чорні шибки її зовсім не лякали, коли лежала під ковдрою, а звичайно їй здавалося, ніби там хтось стоїть і уперто стукє сучорлявим пальцем до хати.

„А чого „Йому“ треба у хаті?“—не раз думала про нічного, таємного гостя. Зараз мамине ліжко стоїть порожнє, тільки приготуване до сну... Катруся розглядає ліжко, думає про тата і непомітно засинає... І тільки ляпша з зеленим абажуром чекає на маму серед нічної тиші.

На другий день Катруся верталася з гімназії з двома подругами і вони гаряче сперечалися про несправедливість учительки історії.

Суперечка ні на чому не скінчалася, а на різку оділеї з вулиці вони попрощалися, бо кожна з них поспішала додому. До самої хати Катруся нічого не думала про тата і тільки у передпокою на неї вийшув знайомиий дух чогось такого, що завжди примушувало її мале серце з

Маленький фельетон.

Необережне слово. — Що? га? — ретувала на вою вулицю мордвінська урядничка, — ваша курка занесла?..

— А то ж чия?.. В наших городі яйце, що виходить наша курка й занесла, — відповідала урядниці діяконова служниця.

Урядник стояв коло однієї вікна й ракував, смакуючи барвисту лайку, що долітала до його ушей.

— А дихала-б ти так, потіпахо, по-півська помийнице! Чи мені-ж повадило? своїми-ж очима бачила, як моя зозулята курка перестрибувала через загатку до вас у город і занесла-ся там.

— Такел.. Говорити все можна.

— Чуєте, чуєте, люди добрі?.. То це, на твою думку, я брешу? га? Ах та-ж сяка-така...

— Ти хто вас знає!

— Чули, чули? Притистуюсь!.. Я то-бі покажу, задріпаю! Я то-бі нагадаю, кому ти брехні заважає!

— Чи не страшно! Як урядничка, дак і болячка велика. Тепер усе рині, аби по правді!

— Чи не в тебе, суча дочко, ота правда? га? А яйце хто захарлає? Це така твоя правда? га?..

— Велика річ яйце! Коли-б навіть і ваге, то хіба вас од того поменшало, що такий лемент ігнала?

— Та це-ж як виходить? серед білого дня можна чути брати? га?

— Небагато шкоди, як...

— А ну, похотри, що ти сказала! — вискочив, брязкаючи шаблемо, з-за прицілка в'рядник. — А ну похотри!..

Його страшенно вразили слова про те, що дружина його не велика болячка, а як почув це, що всі рівні тепера, то не вдивів і вискочив з хати.

— Нема чого мені похотряти, — промовила служниця й побігла на кухню.

— Ви слахали? — звернувся урядник до бабів, що з сусіднього городу слідували за сваркою.

— Нічого ми не слыхали, одчепіться!

— Як нічого, матері вашій чорт! А що вона прикладає тут розводила та про чужую собовенність не подобні слова говорила? Не чула?.. Ну, то стравіть-же! Я вам це гадаю.

— Пху! одсахнісь! Отак у халецу вкочі!

— Ходімо, жона! Я зараз донесеніє становому. Це не інакше, як дякую п під'южив. Він, ви, — я не забув, как он чотири годи тому мазепинську газету подучав.

В городі затихло все, тільки десь у вербах журливо зозуля кувала, вісуючи лихо о діяковові, бо в'рядник уже сидів за столом і дряпав своє „донесеніє“.

І навчивши свою прислугу всім мазепинським соціалдемократизмам, — соціал урядник над папером, — вислав оную Агафію Нескідаймаченкову настрій агітацію привселюдним оскорблєнєм любовної супруги нашої, Хевроні Крючкової, причепившись до курячої яйця по причине занесення його безумною курцею в неволею огороді, — при чом она такій слова говорила про рівненіє усах правов і отримання чужой собовенності не тільки по слухаю яйця, а и вообще проти правительства!..

Урядник становому, становий справників, справник благочинному, благочинний — коністорію, а коністорія — о. діяковові... авеліла переїйти діяковувати в гіршій і далекий приход.

Провінція.

Справа з „Кобзарем“ Т. Шевченка.

Ще 7 марта 1911 р. петербурзька судова палата на своєму „распорядительному“ засіданні постановила наложити арешт на повного „Кобзаря“ Ш.ка.

23 мая 1912 року справу лю розглядав 2-й угод. департамент петерб. суд. палати.

Як відомо всі видання повного „Кобзаря“ появилися після попереднього цензурного дозволу, давнього ще р. 1905 сенаторові, тепер уже небіжчикова, Марковичу. Таким чином „випушеного“, що подавав прохання та здобув дозвіл на перше видання „Кобзаря“, вже не знайшлися і суд мав судити саме книгу. Петербурзький комітет в справах друку визнавав шкодливими окремі висловия в таких поезіях.

„Сон“, „Великий Лях“, „Кавказ“, „Холодний яр“, „Царі“, „Юродивий“, „Слава“, „Я не воздужаю“, „Во Іудей во дві ови“, „Осі глава XIV“, „Молитви“, „Хоча лежачого й не б'ють“, „О людю, людю, неборавка“, „Якось-то йду я у ночі“, „Бували війни“, „І Архимед і Ганней“, „Саул“, „Гімн червечий“, „Світе ясний“, „Марія“. В цих поезіях знайдено мієди, що відповідають ст. 128 та 73 карного закону.

Інтереси видавців перед судом обороняли д.д. В. І. Яковенко та М. М. Дубяга. Як нам пише д. Яковенко, він мав дати суддям такі прикливо пояснення: судові предложево розглянути вичюю людини, що народилася ще 1814 р., людини, столітній ювілей дня народження якої ми будемо справляти через два роки, людина, що померла 1861 р. себ-то більше як 50 літ тому — таким чином судові приходиться мати діло з творами, що торкаються подій давно минулих дав.

Давно вже немає ковацтва, скасовано кріпацтво, упокоїлися парі Петро І, Катерина ІІ, Миколай І. Іх особи і Іх вчинки підлягають вільній критиці, що не обмежується нічим, окрім благорозстойності, бо ст. 107 обороняє тільки діла нині царювальної Особи. Коли в творах Шевченка попадаються різкі слова проти згаданих осіб, то він виступає тут проти них особисто, а не як проти носителів царської власти. Так розуміє ці висловия і пет. ценз. комітет, що після довгого обміркування дозволив повне видання „Кобзаря“. Тепер комітет свій погляд змінив, але не через те, що краще ознайомився з творами Шевченка, а через причини, які лежать не в поезії Шевченка, навіть не в сучасних політичних обставинах, а в новітніх сторонах вплива.

Як відомо, на півдні де-якими псевдоукраїнцями розпочато було агітацію проти повного „Кобзаря“, друковано в газетах статті, зверталися до петерб. ком. в справах друку з вимогами, щоб він арештував нарешті повного „Кобзаря“. Комітет навіть обміркував де-які з цих заяв, але визнав Іх безвідставними. Тоді знайдено інший шлях.

Навіть суд, розглядаючи „Кобзаря“, повинний вважати на те, що він має діло з творами першорядного українського поета, що поезії ці давно вже стали класичними творами, що нема такого письменного українця, котрий не читав би, а то й не мав у себе „Кобзаря“. З класиками ж поводяться завжди дуже обережно, і тільки в самих крайніх випадках обмежуються пропусками лиш окремих слів. Приклади цьому ми бачимо в виданнях Пушкина, Лермонтова, виданнях Академії Наук.

Нарешті не треба забувати, що значна частина української людности живе під Австрією, де „Кобзаря“ друкується повний, і звідки він легко поширюється в Російській Україні. Заборона ж друкувати повного „Кобзаря“ в Росії не досягає своєї мети, се б то повного знищення в нас „Кобзаря“, а надать йому всю привабливість забороненого омову.

„Іван Гус“ та „Марія“ — твори перейняті глибоким релігійним почуттям, побожною. Справжає релігійне почуття ніколи не погодиться з тим, що в цих творах є богохульство, означене 73 ст. карн. закону. Шевченко був глибоко релігійна людина.

Правда, з його творчих можна знайти де-які одміан од загальнопринятих клерикальних шаблонів, але в суті діла в його творах нема одміан навіть од стародавніх християнських переказів.

Од імені петербурзького о.в.м. Шевченка обороняв справу д. М. М. Дубяга, котрий мав розповісти суду про те, як сенаторові Марковичев здобуто дозвіл цензури на перше повне видання „Кобзаря“, як саме общество Шевченка видрукувало й розпродало більше 30.000 примірників цього видання, з якою радістю українська людність прийняла повне видання творів свого улюбленого, класичного поета. Од імені всього 30-мільйонного народу він прохає сохранити повного „Кобзаря“.

Свою постанову в цій справі суд має скласти 28 мая.

Перед виборами.

Петербурґ. Мусульманська фракція Державної Думи обговорювала цими днями справу про блок в майбутню виборчу кампанію. Мусульмане постановили входити в блок тільки з тими партіями, які додержуються законів 17 октября, 17 апреля, а також вимагають рівних прав для всіх народів Росії.

„Биржев. Вѣдом.“ повідомляють, що загальний план участі духовенства в виборах виготовив синод. План цей зводиться до чотирьох форм: перша — це вибір духовенства в Думу з поміттю правих в окремих округах і кандидатура єпископів; друга — блок з іншими організаціями, щоб провести в Думу священників і третя — піддержка духовенством правих з умовою, щоб відповідне число міст було одведено духовенству; четверта — проста піддержка правих. Виборча кампанія ведеться духовенством плаомірно через єпархіальні з'їзди і наради благочинних.

ПО УКРАЇНІ.

У КИЇВІ.

Подорож на могилу Т. Г. Шевченка. Сьогодні київський український клуб впряжжає подорож на могилу Т. Г. Шевченка. Пароход „Марія“ вирушить з Києва, з катеринославської пристані, в 8 1/2 годив ранку.

В справі виборів в четверту Думу. Зважаючи на те, що не призначено строку опублікування виборчих списків, по де-яких інституціях складання цих списків припинено. Причина та, що коли виборчі списки опубліковано буде через кілька місяців, то за цей час де-які служкиці можуть придбати відповідний пенз.

Пояснення міністерства доріг. Міністерство доріг пояснило, що коли пасажир агубить білет, а плацкарту матиме, то плацкарта ця голяща, а треба купити тільки білет.

Командіровка. Київська губ. земська управа командірує в чигиринський повіт на боротьбу з тифом Г. Ф. Влайкова.

Ювілей проф. Сікорського. Вчора на квартирі проф. Сікорського одбулось вшанування його в приводу 70-ліття з дня народження. Вітали ювілянта ректор у та, професори і представники всіх медичних інститутів.

Вистава й духовенство. В київських „Есарх. Вѣд.“ уміщено статтю, в якій рекомендується духовенству брати участь у київській краєвій виставі.

Надзвичайне земське зібрання. П. київський губернатор дозволив київській губерній земській управі скликати 11 юня надзвичайне земське зібрання для обговорення негайних справ.

Курси. П. почитель київської шкільної округи дозволив впорядити в Києві в 28 мая по 28 юня курси для народних учителів по садівництву і огородництву.

Залізниця Київ—Чернігів. Загальне зібрання акціонерів московсько-київської залізниці залучило до руху залізницю Київ—Чернігів.

Укріплення Труханового острова. Київська путевська округа постановила укріпити камінем берега Труханового острова, щоб не було розмивів.

Незадоволення клопотів академістів. Київські студенти-академісти клопотались перед ректором університета св. Володимира, щоб з книжок закритої бібліотеки студентів-юристів засновано було бібліотеку імені ст. секр. Столишина. Ректор не задовольнив цього прохання. Тоді академісти звернулися з цим проханням в міністерство нар. освіти. Міністерство запитало з цього приводу ректора, і коли той дав пояснення, теж одкинуло прохання академістів.

Справа про вбивство швейцара. Як відомо, на величю свята офіцер І. Я. Шабанов убав на Підвальній улиці швейцара К. Мельника. Справа ця буде розбиратись в київському окружному суді. Батько покійного через свого повіреного — адвоката Вратмана позиває Шабанова на 1800 карб.

Справа про вбивство двох поліцейських. Ведеться пильне слідство про вбивство в Пуці-Водиці околиці ного надзірателя Дивдергоєва і городового Голиченка. На слід душогубів натрапити ще не подістило.

Безправні. В подільському участку підчас облави арештовано 32 безправних євреїв.

Морожене. Вчора на Прорізній ул. № 20 отруїлось мороженням четверо дітей Немомяного. Ім дала допомогу скоро поміч.

Снега. Останніми днями в Києві стоїть спека. Температура на сонці доходить до 33 градусів.

З Китищини. Бюджет города Чагирна на 1912 рік — 41.518 карб. 82 к. Вдатки на содержування городського правління 9.037 карб., на содержування інституцій міністерства внутршних справ 533 карб. 86 коп., на поліцію 7.951 карб., на пожарну дружину 5.034 карб., на содержування города 2.625 карб., на народню освіту 4.630 карб. 2 коп., на вбогих 927 карб., на содержування і купівлю верухових майб 4.534 карб., на ведення судових діл 1.775 карб. 84 коп., на державні податки та земські 1.838 карб., на содержування та ремонт рішнів 60 карб.

Палі. Торк в Черкасах поліція арештувала гурток палів: М. Вінара, Кіртєна, Поволоцького, Іцькєвича, Ароновського та Кривинського. Іх мали судити в Черкасах 30 мая, а тепер діло не перенесено в Київ.

„Порочні“. Васильківська сільська громада, зленгородського повіту, — пише наш корреспондент, — по приговору призначала на виселення місцевого селянина Оксєнта Гудима з жінокою і чотирьма дітьми. Коли ж прибуло начальство перевіряти приговору — визнається, що на виселення Гудима пристає тільки невеличка кулка селян, а решту громади залишено в приговор без Іх відіма. Зважаючи на це праговор 23 цього мая оковано.

Рострата. Панотець з села Вілюк, скверського повіту, Михайло Рябинин повідомив начальство, що тамтешній волостний старшина ростратув 200 карб., асигнованя сільської громадою на опоруження церкви. Проти старшини начато позов.

3 Поділля. Крамниця. В селі Нєстоїті, балтського повіту, асть 4 тисячі душ жителів, а приватних крамниць аж 21. Ціни в крамницях на крам були дуже великі. В кінци декабря 1911 р. селяне одержали свою товариську крамницю і ціни сразу зменшилися. В члені ошерпу записалося 38 душ, а потім число членів дійшло до 60 душ — і все селяне, крім місцевого священника, агронома, його помішника та лікаря.

В цьому ж селі асть контора Крестьянского Полема. Ванку та служкиці не хотять записуватися в члені товариської крамниці, бо вони дали підписку не бути членами ніяких ні товариств, ні союзів. Діля крамниці йдуть погано, бо ніхто не вміє вести цю товдовство. Члєни почали втікати. Земська лікарня перестала брати крам в товариській крамниці і перейшла в приватні. Де-які члєни крамниці звернулися до балтської управи, щоб їм прислала інструктура.

3 Полтавщини. Діло Закабула. У „Раді“ уже повідомлялося про діло полтавського учителя Закабула, який мучив хлопця Гетьмана, щоб одучити його од слова „а раяче“. Городська шкільна комісія Закабула скинула в

посади, але цим діло не скінчилося: прокурор потяг Закабула до уголовної відповідальності і повідомив про це інспектора народних шкіл 1-го району, який не згожувався з прокурором, пославшись на те, що Закабулу прослужив учителем 25 років і, таким чином, він має педагогічні „заслуги“. Справу направили в губернське присудствіє, яке постановило, що педагогічні „заслуги“ Закабула не можуть захистити його од уголовної відповідальності і Закабула оддали під суд.

Протест. Поміщик кременчуцького повіту Карпенко-Логвинов вдвався до повітового предводителя дворянства з заявою-протестом з приводу асигнування грошей на пам'ятник Столипінові у Києві. Карпенко-Логвинов пише: „Гадаю, що коли не закон, то взаємне поважання і довіря — вимагають, щоб перед тим, як робить якісь видатки, треба про це оповістити і опитати не тільки поміщиків повіту, але селян й козаків, які платять земські податки, чи вони згодяться взяти участь в таких видатках. Про цю асигновку я нічого не знав і я протестую проти постанови земських зборів, на яких правом голоєа користуються тільки невеличкій гурток, який „вершить“ все земське діло. По суті питання я теж не згожуюсь, щоб асигнувати гроші на пам'ятник і асигнувати свій протест“.

3 Херсонщини. Бурляки. Торк на Херсонщині було посіяно 3074 дес. заводських і 5950 дес. плантаторських, а всього 9024 дес. цукрових буряків. Сього року посіяно 3395 дес. заводських і 7200 плантаторських, а всього 10,595 дес. буряків, себ-то більше проти торішнього на 1571 дес.

Меліоративні курси. На меліоративній курсі, які будуть улаштовані для вчителів початкових шкіл при одеській городській 8 класовій школі, повітові зєства командують таке число вчителів: херсонське — 21, одеське — 14, александрійське — 8, олександрійського — 9, єдисветградського — 14. Кожному вчителю будуть давати по 50 карб. Курси одкриваються 5 юня.

Галичина.

(Од власною корреспондента).

В Моравській остріві, де працює в фабричних закладах поперх 1000 українських робітників, засновано товариство „Провіста“. Робітники ці або бродили пошамом, або заповняли польське організації і відлядали колонізацію. Польська прєса висловлює невдоволення з заснованя товариства. І є чому!

На суд народів. Український парламентарний союз звернувся до парламентарних клубів всіх народів Австрії з меморіалом, в котрім виложив історію справи університетської і просить піддержати це культурне домагання українського народа. Меморіал цей відіслано поштою також міністрові просвіти, що означає вірвання перетворити в правительство. В меморіалі говориться, що поступованя правительства в справі університетській примуше український клуб в'ятися до найгостріших способів боротьби в парламенті.

В Городенці одкривається з початком нового шкільного року приватна українська гімназія.

В м. Коморна, рудецького пов., є замір заснувати мужську приватну українську гімназію.

В Угорцях виняються, рудецького пов., товариство „Провіста“ одкриває зимову школу домового господарства для селянських дівчат.

Сонільський з'їзд в Жовні. Дня 2 червня н. ст. б. відбувся в Жовні, повітовому місті одного з найбільш змосковлєних повітів, сонільський з'їзд, який стягнув скілька тисяч людей. В поході через місто взяло участь до 800 соколів і соколів, на вирази ставало до 140. Цей з'їзд був доказом, що національна свідомість серед широких мас населєнія і тут поширилася.

Новий рід спілок. В косівському повіті, де поширено значно садівництво, засновується три спілки для плекання черерічки овочів та продажу.

Українці в Парижі.

Число 18 (4. V. 1912) „Париж. Вѣстника“ привносить слідуочу заяву: „Секретарь „Української Громади“ од імені свого товариства просить нас подати до відомости слідуоче: Вважаючи на поголоєти, ніби „Українська Громада“ в Парижі припинила своє існування, заявляємо, що вона по старому існує і мешкає на rue Boulard 29 b. s. В „Української Громади“ й справді за останні часи сталися зміни, які замість тієного, семейного, обмеженого на скільки осіб гуртка, утворили організацію, в агоді з тимв цілями та завданнями, що вказані в статуті. Курє історії України читається що поведілка та четверга“.

На біжучі теми.

Перед еязанонами.

Думи мої, думи, Ляхо мені з вами, Як вас викадати Перед вчателями? Все зміпалося вкупу — Греки і „бінома“, Гевріхи і папи, Сіауси і гноми Книги мої, книги, Горє мені з вами,

Ви для мене гірше Найгіршої драми!

Після ознамену. Ідуть юрбою гімназісти До старого букнієста, Продають книжки та аштики, Щоб купити собі „наитки“. Вецір. Луки. Співи. Згуси. Сміхи. Тавці. Попілиєся, І розійшлися Аж у-ранці!..

П. Михайлович.

За кордоном.

Стрільба в угорському парламенті.

24 мая перед одкриттям засідання в парламенті поліція, з наказу Тієси, вивела з зали засідання виключєних в останні дні депутатів, які вийшли з зали при оплесках лівих. Коли в залу увійшов Тієса, ліві підняли гвалт і саяст. Тієса припинив засідання. Після одкриття його, виключєний депутат Юлій Ковач вломився в ложу журналістів і тричі вистрїлів з револьєра в Тієсу, але не влучив; потім Ковач стрїляв скілька разів в себе.

Тієса вигукнув: „Переїдем далі до порядку денного. Це — справа божевільного, який сам себе осудив.“

Ковач помер. Коли після замаху на президента Ковач вистрїлів в себе і впав, заливаючись кров'ю, скілька депутатів урядової партії, з револьєрами в руках, кинулись на нього і почали бити по голові.

Де-то почав кричати: „е чайайте його, він же помер“.

Ковача перенесли в лікарню і зробили йому операцію.

Ковач перед смертю заявив, що не хотів вбити президента палати, а хотів тільки одповісти насильством на насильство. Після стрїльби Ковача було виведено ще 22 опозиційних депутатів.

Вибори в Бельгії.

Перемога клерикалів на виборах поясняется почасти тим, що багато заможних промисловців і купців лібералів подавали свої голоси за католиків, незадоволені тим, що ліберали увійшли в спілку з соціалістами. Більш усього пропало голосів в лібералів. Соціалісти виграли чотирі місяці. В сільських округах духовенство „розяснило“ селянам, що ліберали і соціалісти — товариші французьких анархістів-розбійників, про яких дійшла чулка й до сєли. В багатьох місцях клерикали пустили в ход підкуп.

Коли висіялася перемога уряду і зробились можливі активні виступи, в Брюсселі було зібрано 40 тисяч війська.

В Брюсселі під вікнами католицьких газет відбулись ворожі демонстрації. Камінями вибито вікна в редакції „Патріота“. Був напад на єзуїтський манастір в Сен-Луї; поліція тут стрїляла, але нікого не ранила. В Монсі зруйновано скілька будинків, що належали католицьким інституціям.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

Про роспуск третьої Думи. ПЕТЕРБУРГ. Закордонна прєса переказує чутку, що після роспуску третьої Думи асть думає арештувати 22 депутата.

Перед виборами.

ВАРШАВА. В звязку з виборами в четверту Думу в канцелярії варшавського поліцеймейстера під приводом останнього і при допомозі приставів виробляються інструкції для поліції підчас виборів.

Чутка.

ПЕТЕРБУРГ. Пішла чутка, що підчас московських свят буде одубіковано акт, який матиме велике політичне значєння.

Справа М. Бейліса.

ПЕТЕРБУРГ. Товариш прокурора Корєєв, що прибув в Київ, зробив доклад по справі Юциньського предсідателєві ради міністрів М. Н. Корєєву і міністрові юстиції Щєгловітову. Кажуть, що в справі Бейлієса будуть великі зміни.

Всякі звістки.

ПЕТЕРБУРГ. Височайше затвержево доклад синоду про зведення в подільській єпархії другого вікарного єпископа, який іменуватиметься вінницьким. Посаду цю заступає ректор московської духової семінарії архимандрит Борєс.

Прийав префект парижської поліції Лєпін.

Літом в фінляндській шхєри прибудуть англійський король Георг і германський імператор Вільгельм.

В національному клубі одбулась нарада з приводу експедиції Сєдова до північного полюєса. Сєдов в докладі заявив, що експедиція стале 120.000 карб. Завзявся комітет для оборудування експедиції, в який увійшли: Валатов, Суворін, Шульгін, Столипіна і інш.

Пішла чутка, що, дякуючи клопотам прихильників, становичє Ініодора покрацало. Його, мабуть, переведуть в іншу єпархію.

СІМБІРСЬК. В чотирьох волостях ардатовського повіту випав град і вибив увесь хліб. Гряд падав по шістьох фунтів вагою. Загнуло багато худоби. Асть людські жертви. Повітовий предводитель дворянства клопочеться про асигнування 50.000 карб. на перєвіє.

МІКОЛАЇВ. Забастовка на миколаївських судобудівельних заводах розросталась. Баєтує коло 6.000 душ. Приводом для забастовки був арешт 80 майстерових. На мітингу 25

мая робітники постановили вимагати увільнення арештованих, восьмидневного робочого дня, трохазмінної роботи, абільшення розкош. Адміністрація погрожує, що закриє завод. Робітники послали телеграму депутату Кузнецову.

ІРКУТСК. Прибув сенатор Машухін в чинах ревнції.

ЗА КОРДОНОМ.

Всякі звістия.

ПЕТЕРБУРГ. З Відня повідомляють: Підчас вибуху на патронному заводі убито 10 душ. Багатох поранено. Пошкожено будови, що стоять поблизу. Повзбавило багато виок.

ВІДЕНЬ. Пішла чуток, що канцлер Імператора Франца-Йосифа до телеграфу повідомив венгерського прем'єра Лукача, що монарх дуже задоволений прийняттям законопроекта про військову реформу.

ПАРИЖ. Пуанкаре одвідає Росію в юні, зразу після розпуску парламенту.

БРЮССЕЛЬ. Заколот в Бельгії не стихає. Жандармерія багатох арештувала вночі. На біржі пахика. В південних провінціях під час демонстрацій в натовпу вигукують: «хай живе приєднання до Франції, хай живе республіка!»

Ненадежні батальйони національної гвардії замінені армійськими.

ПАРИЖ. З Мадрида повідомляють: По шахтах Астурийського басейна бастують всі шахтарі.

Література, наука, умилість і техніка.

«Старий Київ». При Київському міському музею недавно ще заснувалася окремих одділ, якому дано назву: Старий Київ. Тепер в цьому одділі в вже багато рисунків, карт і планів старого Києва. Останніми часами зроблено масу фотографічних знімків як з старовинних панських будинок, (Подол, Липки, Ботанич. вул. та інші) часів царствування Єлизавети, Катерини, Олександра I, так і нашірозованих бідних хадунок, що являються типовими зразками колишнього будівництва у Києві.

Комісія, що працює над побільшенням одділу «Старий Київ», ухвалила при першій змові розпочати видавничий періодичний «Извѣстий Музея Старого Києва», а також альбомів старовинних і сучасних краєвидів Києва на кошти, що дав на цю справу Г. П. Шлейфер.

Театр і музика.

Труппа М. К. Садовського.

Після довгої перерви доведено мені цими днями побувати в театрі купецького саду. Ставили того вечора «Бурлака» — одну з найкращих народних драм Карпенка-Карого.

Признаюсь — в цій виставі апершу не впізнав славної труппи, яка ще недавно з таким художнім успіхом грала в Троїцькому народному домі.

Правда, у виставі брали участь (за виявляючого характеру, який надав їй виставі).

Почув в д. Мар'яненка. Це дуже добрий і талановитий артист. Але в «Бурлаці» йому заманулося копіювати д. Садовського. Копія вийшла дуже нещаслива; замість художнього образу, ми бачим адебільшого карикатуру на бурлака; артист весь час поводився на сцені ненатурально, вів свою роль в якомусь фальшиво піднесеному трагічному тоні, занатдо підкреслюючи ті місця, які самі собою повинні справити на глядача відповідне враження.

А чого варта сцена з арештуванням бурлаки, коли його звязаного тягнуть на вірвоках аж шість чоловік! Та це ж Самсон якийсь!

Над оперним співом д. Мар'яненка («про голоту»), що так не пасує до степового бурлаки, ми вже не будемо й зупинятися.

Д-ві Корольчуків в ролі старшини зовсім бракує голосу. Пропали в нього всі ті місця, де старшина показує громаді свою начальницьку владу; окрім того артист іноді цілі уступи в своїй ролі проводив скороговоркою, і тому їх зовсім не чути було слухачам з дальших рядів...

Непогадо грала д. Ковалевський (Свідір) та д. Левицький (писарь); останній подекуди шаржував.

Режисюра — занатдо слабенька. Відсутність д. Садовського дуже помітна. Краще од інших вийшла сцена наростання гомону й шуму на сході перед розправкою. Треба б і дівчаткам з веселля вернутися в якомусь іншому порядкові, а не по парно, піби істатутки в прогулянку...

Світлові ефекти — неможливі; особливо в третій дії (зміна дня, вечора й ночі).

Обстановка дуже мізерна і занатдо бутафорська (холодна, напр.).

Загальне враження образливе, болюче.

Невиможно прикро було сидіти в

українському театрі; чути навкруги себе гдуальні дотепи сторонніх глядачів з приводу вистави і бачити правдивість тих образливих дотепів.

Так вистави порядній труппі не можна. Труппа ж д. М. Садовського вважається у нас найкращою українською труппою. Саме тепер кияне мають змогу бачити в себе ідеально прекрасні постановки московського художнього театру. Самі собою напрошуються порівняння.

Який контраст, яка безодня між виставами у москвичів і у нас!

Дуже б ми радилися нашим шановним артистам подивитися на вистави московських гастрольорів і почититися в них, до чого треба і нам змагатися!

М. Л.

Український театр. Сьогодні труппа д. Садовського виставляє «Зимовий вечір» і оперету «Запорожець за Дунаєм».

Театр «Солов'ї». Сьогодні московський художній театр виставляє вранці першу частину уривків з «Братів Карамазових» ввечері — другу. Завтра друга вистава п'єси А. Чехова — «Три сестри».

Українська труппа під орудою Волкова і Чарнецького переїхала з Мотислава в г. Горьки, могилівської губ., де й грає в літньому театрі. Прободе тут труппа до 1 августа, а потім переїде в Смоленськ. Зборя середні, а в свята то й гарні.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

Г. ОЛЕКСАНДРІЯ (на Херсонщині). Виховання будучих учителів. Як відомо з попередніх дописів, наше земство за допомогою городського самоврядування ще позаторік заснувало учительську семінарію. Перший рік семінарія існувала як «учебное заведение 2 разряд» і удержувалася на кошти города та земства, бо міністерство не згожувалося зразу призначити відповідних коштів.

З 1 го юлія року 1911, семінарія, вже перейшла до рук міністерства. В-осени призначено «справжнього» директора й семінарія, почали радити, що от, мовляв, тепер вже справа з наукою піде на лад. Та не так склалося, як гадалися.

Замість того, щоб добре пильнувати науки, новий п. директор почав псувати «українофілія». Хоч проясив «ложного направлення мислей» і не помітно, в семінарії, та воно, на думку п. директора, повинно бутя, — от «направленіє», і він азадальгіль робить заходи. Аджеж і досі гомовлять в повіті і городі про учительські курси, що мовляв, учители «требовали обучения на народномъ языкѣ, и при этомъ въкоторые держали въ своей забвѣности критиковать дѣятельность земства и даже министрства». Так гомовлять, звичайно, в колах дворянських та чиновницьких. Оскільки неприємна командуючому поміщицько-земському класові свідомість учителів, видно хоч біз того, що скоро після замкнення курсів ходили настривали чутки, що земство зривається надалі уряджувати курси для учителів. Проіяснявши почуттям загального остраху, п. директор шукає ознак «українофілія» у чому попало: попався йому до рук відвертий лист батьків до сина-семинариста, звичайно, лист писаний українською мовою, вимовив учені замість «небо» — «небо, живи він звороту, властиво української мови, — у всіх таких випадках директор чомусь вбачає прояв «українофілія» і страшноно дригється. «Да вы бросьте этотъ хамскій языкъ!», гукає він, положивши во власті. «Это — языкъ хамовъ, невѣждъ, культурные же люди всегда говорятъ по-русски. Есть, правда, чудакъ и изъ интеллигенціи, которые пытаются говорить и даже писать в этомъ нарѣчьи, но напрасно! потому что и языкъ то этотъ некультурный!»

Усякий прояв самодіяльності учнів задувається: на цьому ґрунті пан директор отримав скільки перемог над учнями своїми: впродовж свого недовгого хазайнування він востиг вже вигнати із семінарії 5 душ. А оде свіжо виявував ще одного. На цей раз справа склалася досить своєрідно.

На Юрія — 23 апреля відбувся парад на який запроважено й семінаристів. Після параді священик семінарський став намовляти вихованців одвідати театр, де у той день мали виставити якусь патріотичну п'єсу. Один із учнів «дозволив» собі не вводитися з поглядом священика і зауважив йому, що в більш художній та цікаві п'єси, й все ж таки одвідувати їх вистави забороняють. «А такъ вы критиковать! Вотъ до чего уже дошло! Хорошо же! І зараз побіг до директора, розповів про все і на другий день хлопець в везутих в руку документами, повинен був покинути семінарію. — Це факти виключні, повсячасна ж, буденна практика цих двох обрусителей-україножерів утворює таке становище, у якому не можна ніяк працювати спокійно.

МАНІЗКА (на Дошчині). День «життєвого колосу». Посілок наш стоїть на приватній землі. Колись земля ця належала поміщичкові Лвовайському, а тепер належить французькому товариству «Рускій горный и металлургический уніонъ». Тут багато великих і малих шахт, на яких здобувають кам'яного вугілля (курного) приблизно 60 мільйонів пудів на рік, величезний металургічний завод і завод, де одливають з чавуну воєні труби; торгівля те-ж велика; єсть поштово-телеграфна контора, два банки, два приватних гімназій — хлоп'ятя й дівчата.

На прикінці априля, тут було улаштовано комітет для збору жертв на допомогу голодним. На чолі комітету став вчитель місцевої рудничної школи п. Хованський. Так званий «День життєвого колосу» був призначений на Зелени святя — 13 й 14 мая. Було заготовлено 120 карнавок і коло 25 тисяч штучних квіточок з житиними колоками. Годня коло 10 дня почала виходити парами молодь, яка взяла на себе обов'язок збирати жертви; пари розійшлись хто куди був призначений: де які по посілку, а де які на шахти та на заводи. До вечора в посілку всі колоки були розпродані, де які збірщики брали ярві квітки, і котрі теж швидко розпродувались. По підрахуноків виявилось, що зовго зібрано 3568 карб. 78 коп., видатків, по впорядкованню дни колосу було 446 карб. 45 коп., а чистого прибутку восталося 3122 карб. 33 к.; гроши ці одіслано у тагарогське казначейство.

Листування редакції.

Д-в Романовську. Просимо дописувати. Періодичні 2361. Надішліть, будь ласка, ті числа газети, про які Ви згадуєте.

Ціни на хліб.

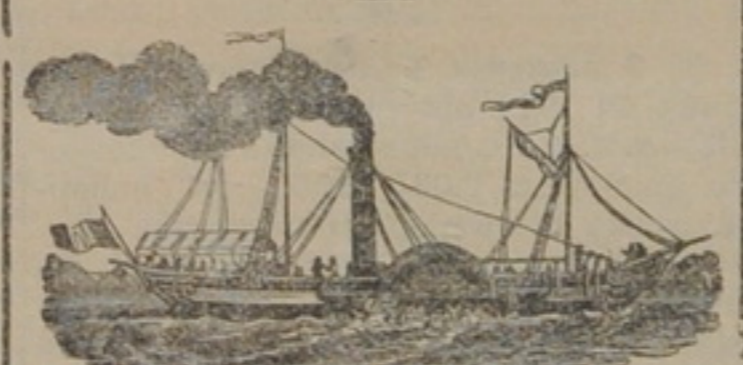
Пшениця (в колійках за пуд): в Одесі 103—124, у Миколаїві 119, у Ростові 120—130, у Маріуполі 107—129, у Києві 126—128, у Фастові 121—123. Жито: в Одесі 93, у Миколаїві 94, в Ростові 90—94, у Києві 88—95, у Фастові 85—91. Овес: в Одесі 115, у Києві 93—105, у Фастові 89—98. Ячмінь: в Одесі 98—105, у Миколаїві 101, Ростові 92—95, у Маріуполі 93. Кукуруза: в Одесі 68. Гречка: в Миколаїві 98.

Настрій дуже млявий і малодіяльний. Ціни падають.

Справочний одділ.

Напохоронні відомості. Неділя, 27-го мая, П'єт-Петрівка. Свчмч Ферантона, мч. Федори і Даїма. Счх сон. 3 г. 49 хв., зах. сон. 8 г. 8 хв.

Понеділок, 28-го мая, П'єт-Петрівка. Св. Микити спов., Ігнатія, еп. Ростовського, свччх. Счх сон. 3 г. 49 хв., зах. сон. 8 г. 9 хв.

Параходи Товариств:

«Общество Пароходства по Днѣпру и его притокамъ» і «2-е Пароходное Общество по Днѣпру и его притокамъ».

Удержує поштово-пасажирські рейси по оцим водним шляхам:

- 1) По Києво-Катеринославському дві рази на день: з Києва . . . 8 1/2 г. р. 15 г. дня. Катеринославу 5 г. р. 15 г. дня.
2) По Києво-Ржищевському що-дня: з Києва . . . в г. дня. Ржищева . . . в 10 г. веч.
3) По Києво-Гомельському що-дня: з Києва . . . в 2 г. дня. Гомеля . . . в 1 1/2 г. дня.
4) По Києво-Чернігівському що-дня: з Києва . . . 12 1/2 г. д. і 15 г. дня. Чернігова . . . 3 г. дня і 7 г. веч.
5) По Києво-Пинському що-дня: з Києва . . . в 9 1/2 г. ранку. Пинська . . . в 9 г. ранку.
6) По Києво-Чернобыльському що-дня: з Києва . . . в 6 г. веч. Чернобыля . . . в 8 г. утра.
7) По Києво-Могильовському: з Києва — по неділям, понеділкам, середам, четвергам і п'ятницям в 2 г. дня. Могильова — по неділям, понеділкам, вісторкам, четвергам і п'ятницям в 6 г. ранку.
8) По Могильово-Оршанському) що-дня.
9) По Гомельо-Вітківському)

Редактор В. Яновський.

Видавець В. Чикаловко.

Оповідітки.

Недостача грудн. молока краще всього поповняється коли годувати дітей мукою «АЛПИНА». Продається в аптеках і аптекарських магазинах.

Лікарі та Лікарні

Зуб на лі- Бр. ТЕТЕЛЬБАУМ, Прорізає карія. Праий. Лікарі-спец. 9 год. р. до 9 г. в. Пашб. 50 к., вприв. зуб. без боляз 1 р. Штучні зуби 1 р.

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДИЛЬ М. І. ДМИТРІВНОЇ-ЛІНЧЕВСЬКОЇ ШІЛ догляд лік-спец. Прием породиль у воєку шору. Мар.-Вознесенська 44.

КВАТИРІ

Готель «Україна» відіає в найм кімнати по міст. і надобу, пекторого. Вульз.-Курд., 34

ПРАЦЯ

Студент-філолог СЕРДЮК. Шукаю кондіцію в можах України. Карпатиська 35, 3.

ГОТОВАТЬ на зв. УЧИТЕЛЯ-ЦІ-уїдн. народі. і церк. на К. ЧИН. Також РЕПЕТИЦІ. Вібк. бул., 44, кварт. 5 і Вознесен. сп., 14, кв. 7. 5-285-8

Скінчив хліб. шк., мав практ., готов. на ат. зр., шук. зар. роботу тут, чи від'їзд. Почтакт, востр. П. д. г. 2-293-2

ВСЯКІ

7 к. Оселедці 7 к. МОРОЗОВСЬКОГО НОВОГО ВЛОВА, ніжного смаку, малосолоні 7 к. штука. Мат. «ВАСНИНА». Вел. Васильківська 5. 50-221-26

ВОДЕСІ

В ЕЛІСАВЕТІ (Елісаветград) переіадувати і купувати в роздріб «Раду» на таких самих умовах як і в конторі газети, в українській книгарні «ДІО». Кошна ул. № 11. Там-же продається «Рада» і окремими номерами.

КРАСНО

Літо наступило Світять сондишко съ небесь, Міръ оживний озарило, Манить къ річкѣ въ тустой глѣсь. Млого жизни и отрады Млого счастья, любо жить, Только лѣтние наряды Вѣдь пора уже купить; «СЛАВА»-жъ всѣ наряды эти Приготовила уже Вамъ Будуть всѣ доволны хлѣти, Есть новинки и для дамъ. Покупайте дамскіе и дѣтскіе наряды только въ магазинѣ «СЛАВА».

СЛАВА

Крещативъ № 53, противъ Вессарабки. Можно и на выпл. отъ 1 р. въ недѣлю

Прикормка «РЫБОЛИНЪ» НЕБЫВАЛОЕ ИЗОБРЕТЕНІЕ ПОЗНАТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ПРИ УЖЕНИИ ОСНОВНОЙ РЫБЫ. Достаочно примѣшавъ немного этой жидкости къ червямъ, хлѣбу и ко всякой другой насадкѣ — топчась же рыба начиваетъ клевать. Единственный складъ «РЫБОЛИНА» И. ГЛАЗУНОВЪ, Москва, Столешниковъ пер., № 8. Каталогъ рыболовн. принадлежностей бесплатно.

В Українській книгарні

(Бувш. редакції «НИВСЬК. СТАРИНА»)

Київ, Безаківська, 8.

Продаються такі книжки по українознавству:

- 1) Грушевський М.—Українетно въ Россіи, его запроси и нужды . . . 25 к.
2) Осабожденіє Россіи и Украинскій вопросъ . . . 1 р.
3) ефремов С.—Национальное питання в Нороніи . . . 15 к.
4) Аракс М. Іаисторична історія України, друге видання . . . 2 р. 60 к.
5) ефименко. Історія українського народа, два тома . . . 3 р.
6) Шелухин С. Гоголь и малорусское общество . . . 25 к.
7) Грушевський М. Іаисторична історія України . . . 2 р.
8) Про батька козацького Б. Хмельницького вид. «Лану» . . . 25 к.
9) Драгоманов. Швейцарська спілка . . . 10 к.
10) Політическія сочиненія Г. . . . 2 р. 30 к.
11) Г. Н. Ідел федерализації у декабристів . . . 10 к.
12) Порш М. Про автономію України . . . 15 к.
13) ефремов С. Історія Українського письменства . . . 2 р.
14) Між двома душами . . . 5 к.
15) Грушевський Ол. З сучасної української літератури . . . 80 к.
16) ефименко. Южная Русь два тома . . . 4 р.
17) «Объ отъижені стѣсненій малорусского печатнаго слова» . . . 25 к.
18) Гринченко Б. Тяжким шляхом . . . 15 к.
19) Зкоі нам треба школи . . . 4 к.
20) На безпросвітномъ пути . . . 25 к.
21) Укр. учители і школа . . . 4 к.
22) ефремов С. З громадського життя . . . 20 к.
23) Грушевський М. З біжучої хвилі . . . 50 к.
24) Про україн. мову й школу . . . 10 к.
25) Национальний рух на Україні XVI—XVII . . . 1 р. 35 к.
26) П. Появченко. Культура, націоналізмъ та асиміляція в їх взаємн. стосунках 20 к.

По кращих україн. книгарнях Київ є новина: «Думи-квіти» з творів Никиф. МВУШКО. Ціна за книжку 20 коп. «Україн. книгарня», Час та пиш. 3-291-4

Одобрін. Тільки МИХАИЛА ЛЕБЕДЬОВА. Цей як змішує зовсім не доречно. Історія, націон. ін. та народн. відомк.

Продаються такі книжки Модеста Левицького: Оповідання, К., ц. 50 коп. За Меліцями, істор. повість з мал., ц. 10 коп. Петрувіч сон, опов. для дітей, ц. 3 к. В клуні, жарт на 1 д., п. 5 к. Безпартійний, жарт на 1 д., ц. 15 к. Забув. Щастя Пойсха Леодерилна, п. 4 коп. Ніобе. Давня пригода, ц. 5 к. Дурсніт, ц. 12 к. Злочинця, оповідання, ц. 3 к. В суді, К., ц. 3 коп. Земляка рідна, ц. 2 коп. Нюста, ц. 1 коп. Селянські знахарі та бибі-шестухи, ц. 3 коп. Сібирська язва, ц. 1 1/2 коп. Ліхи хвороби на очі, ц. 1 к. Про холеру, ц. 2 к. Як рятуватися при налягах випадках та націдках, ц. 3 коп. Новітні вороги та друзі наших, ц. 6 к. Перекази М. та З. Левицьких: А. Толстой. Де любил там і Бог. Ц. 3 к. Толстой. Топна сила, др. на 5 днів, Шолом Ам. Бог помсти, др. на 3 дні, ц. 20 коп. Св. Т. Володівта. Повість. Ц. 50 к. Айтон Сіларев. Петри. Повість, ц. 90 к. Ерман-Шатрані. Історія одного солдана. Істор. повість, ч. I та II — ц. 60 к., ч. III та IV — ц. 75 к. Еліза Олександрівна. Хам. Повість, ц. 35 к. Купувати в українських книгарнях: 1) Київ, Безаківська № 8; 2) В.-Возд. № 28. 3) Країниця «Час», Театральна площа, 48. 12-72-11

Найновішої конструкції МАШИНИ ТА ФОРМИ ДЛЯ ПРОДУКЦІЇ ЦЕМЕНТОВИХ ВИРОБІВ. Машина для виробів цегли і черепиці. Машина для порожноті. Будів. каміня. Форми для труб, сходів і т. д. Преса для цементов. плит. Різдко і гранітної плит. Вітроніоміаліа. Камінь-дробилка. Вальцюва споруження. Машинобудівельний завод А-ра Господі і С-а. МАРКАНШЕДТ (Германія) Продаємо від. ваш зваж. Каталог № 251 дуря.

У НОВОМОСКОВСЬКОМУ

купувати Раду окремими №№ можна у власн. агента д. БОГОМАЗА.